

دستاوردهای زنان، ارزیابی عملکرد دولت در امور زنان

○ مرکز امور مشارکت زنان

بیابدار،
متوازن و
درون‌زا
بوده است.
نسنسند و
ارزیابی واقع‌بینانه
عملکرد چهار ساله
دولت از آن جهت که
می‌تواند، از یک سو
موفقیتها و ناکامیهای دولت را
در دستیابی به اهداف برنامه‌های از
بیش تعیین شده معین نماید و از دیگر سو
به مثابه چراغی برای روشنگری راه آینده
باشد، از اهمیت والایی برخوردار است.

در هفتمین دوره انتخابات ریاست
جمهوری از سوی جناب آقای خاتمی
مجموعه دیدگاهها، مواضع، راهبردها و
اولویتهای ایشان در برنامه توسعه اقتصادی،
اجتماعی، سیاسی و فرهنگی تدوین و انتشار
یافت. در ردیف «۲» بند «ب» فصل دوم آن،
موضوع زنان به عنوان ذخایر اجتماعی دارای
اولویت، مورد توجه قرار گرفته است. افزون
بر آن ایشان زنان را به عنوان سرمایه ملی
قلمداد نموده و نقش زنان در عرصه‌های
تعلیم و تربیت، فرهنگ و هنر، خانواده و
اقتصاد را مورد تأکید قرار داده‌اند.
و بر این اساس برنامه‌های خویش را بدین
شرح اعلام کردند.
۱- ارتقاء منزلت زن ایرانی

نمی‌توان این
گروه عظیم جامعه را
جدای از دایره اصلاحات نگاه داشت. ارتقاء
سطح سازمانی تشکیلات زنان در دولت
کریمه و تشکیل مرکز امور مشارکت زنان به
عنوان متولی امور زنان و تلاش سازمان یا آن
مرکز در راستای نهادینه کردن امر مشارکت
زنان، از جمله راهکارهای دستیابی به
اهداف فوق است.
هدف کلی از اجرای این طرح‌ها، دستیابی
به وضعیت مطلوب مشارکت زنان در
عرصه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی،
سیاسی و اقتصادی به منظور بهره‌مندی نظام
از نیروی انسانی نیمی از جمعیت جامعه
یعنی زنان، در دستیابی به توسعه همه جانبه،

زنان یکی از جدی‌ترین مباحث اجتماعی
ایران طی سالهای اخیر بوده است. اگر ما بر
این باوریم که دستیابی به جامعه آرمانی و
مطلوب، تلاش فراگیر و همه جانبه می‌طلبد
و اصلاحات اساسی را باید از متن جامعه
آغاز کرد، باید بپذیریم که دفاع از حقوق
انسانی تک‌تک اعضای جامعه نیازمند
همت همگانی و عزم ملی بوده و همه
سازمان‌ها و ارگان‌ها باید در تحقق عدالت
اجتماعی سهمیم باشند. اگر زنان به عنوان یکی
از نیروهای مؤثر پدیدآورنده حماسه دوم
خرداد محسوب می‌شوند، توجه به رشد
توسعه اجتماعی آنان از ضروریات است و

- ۲- تلاش برای محو بیسوادی زنان و گسترش و ترویج آموزشهای مستمر علمی و ...
 - ۳- بقویت بنیان خانواده و ترویج فرهنگ مشارکت اعضاء خانواده در اداره منزل
 - ۴- فراهمسازی امکان دسترسی بیشتر زنان به فرصتهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، علمی، سیاسی و مدیریتی
 - ۵- حمایت اقتصادی، اداری و تفنیفی از زنان
 - ۶- گسترش امور ورزش بانوان و تنوع بخشی به اوقات فراغت زنان
 - ۷- بازنگری و تنظیم قوانین و مقررات منطبق با شرایط اجتماعی زنان و مراقبت از کتان خانواده
 - ۸- ایجاد زمینههای لازم برای بهره گیری از توان زنان مستعد و نخبه
 - ۹- تأمین اجتماعی و اشتغال زنان متکفل خانواده‌های بی سرپرست و زنان آسیب دیده اجتماعی
 - ۱۰- افزایش مشارکت زنان از طریق نهادهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی غیردولتی
- بدیهی است اجرای هر برنامه و دستیابی به اهداف آن نیازمند وجود یا ایجاد ساز و کارها و ابزارهای مؤثر و متناسب با برنامه و اهداف آن است. با مروری اجمالی بر برنامه‌های ده گانه فوق ملاحظه می‌گردد که بخش قابل توجهی از ساز و کارهای لازم برای تحقق اهداف برنامه‌ها در قوه مجریه موجودند یا امکان ایجاد داشته‌اند. البته بخش دیگری از این ابزارها خارج از این قوه بوده و می‌توانند دستیابی به اهداف برنامه‌ها را تحت تأثیر جدی قرار دهند لذا می‌توان به اهمیت ایجاد نظری مشترک و نگاهی متوازن در همه حوزه‌های حاکمیت، به موضوع زنان اشاره نمود.
- مجموعه‌ای که در پیش رو دارید مقایسه عملکرد دولت در امور زنان با محورهای برنامه اعلام شده ریاست جمهور در آستانه انتخابات سال ۱۳۷۶ است.
- توجه به همه محورهای برنامه و اجرای

تعداد مراکز آموزش فنی - حرفه‌ای ویژه زنان از ۴۱ مرکز در سال ۷۶ به ۹۷ مرکز در سال ۷۷ افزایش یافته است. این میزان رشدی بالغ بر ۱۰۰٪ را نشان می‌دهد.

طرحهای گوناگون در جهت رشد موازن و همه جانبه زنان در عرصه‌های گوناگون آموزشی، فرهنگی، اقتصادی، حرفه‌ای و ... نتایج حاصله از این ارزیابی است.

معاوب در طرحهای گوناگون براساس محور برنامه‌ها، ناسی از مساعد نبودن شرایط، امکانات و ساز و کارهای لازم در بخش‌های مختلف حاکمت و عدم همسویی سایر اجزاء سیستم نظام با اهداف و برنامه‌های دولت است. با توجه به چندبعدی بودن فعالیت‌های مربوط به زنان، برخی فعالیتهای در چند محور تکرار شده است. همچنین سعی شده آمار و اطلاعات لازم از پیشرفت‌ها و یا وضعیت‌های موجود در برخی عرصه‌ها بیان شود، اما با توجه به صیغه فرهنگی فعالیتهای امور زنان، کمی کردن همه دستاوردها چون افزایش روحیه اعتماد به نفس و خودباوری در میان بانوان و یا ارتقاء منزلت زن ایرانی یا افزایش مشارکت اعضای خانواده، میسر نمی‌باشد.

امید است که این مجموعه بتواند اندیشمندان و صاحب نظران را در ارائه یک نقد منصفانه و تحلیل صحیح و واقع‌گرایانه از پیشرفتهای حاصله در امور زنان و چالش‌های موجود و تلاش در جهت رفع موانع و مشکلات باری رساند.

اولویت برنامه

- ۱-۲ ارتقاء منزلت زن ایرانی و تأکید بر نقش تعیین‌کننده تربیتی آنان در امور فرهنگی - اجتماعی و تلاش برای محو بیسوادی، گسترش و ترویج آموزش‌های مستمر علمی و فرهنگی عمومی و تخصصی برای کلیه زنان از طریق وسایل ارتباط

جمعی، انجمن اولیاء و دیگر نظام‌های ملی.

عملکرد

- درصد باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر کشور با ۳/۲٪ رشد نسبت به سال ۷۶ به ۸۳٪ در سال ۷۹ رسیده است. این رقم در نقاط روستایی ۷۳٪ می‌باشد.
- یوشش تحصیلی دختران ۱۰ ۶ ساله لازم‌التعلیم در سال ۷۹ بالغ بر ۳/۹۶٪ است که این میزان نسبت به سال ۷۶، ۳٪ رشد نشان می‌دهد.
- در جهت انسداد بیسوادی دختران لازم‌التعلیم، مرکز امور مشارکت زنان با همکاری وزارت آموزش و پرورش طرحی را در ۶ استان محروم کشور در نخستین اولویت، مدنظر قرار داد، در طی اجرای این طرح حداقل ۴۰۰۰ نفر دختر واجدالشرایط تحت پوشش تعلیمات دبستانی قرار می‌گیرند. این طرح در سال ۸۰ نیز ادامه خواهد یافت.
- تعداد مراکز آموزش فنی - حرفه‌ای ویژه زنان از ۴۱ مرکز در سال ۷۶ به ۹۷ مرکز در سال ۷۷ افزایش یافته است. این میزان رشدی بالغ بر ۱۰۰٪ را نشان می‌دهد.
- تعداد زنان آموزش‌دیده در مراکز آموزش فنی - حرفه‌ای در سال ۱۳۷۸، ۴۹٪ از کل آموزش دیدگان را به خود اختصاص داده‌اند که این میزان نسبت به سال ۷۶، ۲/۳ برابر گردیده است.
- تعداد ناشرین زن تا پایان سال ۱۳۷۸، ۲۶۷ نفر بوده است. در این مدت تعداد ۱۰ نشریه زنان منتشر شده است. البته اگر به این تعداد نشریات با موضوع خانواده را بیافزاییم تعداد نشریات دارای موضوعات زنان به ۲۳ نشریه می‌رسد. در سال ۱۳۷۷، ۷۳ نفر از زنان مدیرمسئول نشریات و ۵۵ نفر صاحب امتیاز بوده‌اند. با نگاهی به آمار کنونی چند برابر شدن این تعداد به شدت محسوس است.
- در جهت نیل به اولویتهای اساسی قید شده در این بند اشاره‌ای گذرا به طرح‌های ذیل شایان توجه است:

- تحلیل از زنان نام آور در سه عرصه علم، فرهنگ و هنر

- ایجاد رشته مطالعات زنان در سطح کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های کشور
- تأسیس مرکز مطالعات و تحقیقات زنان در دانشگاه تهران

- ایجاد رشته مدیریت علمی خانه در دانشگاه جامع علمی - کاربردی

- طراحی پروژه آموزش زنان خانه‌دار شامل: پودمان آموزشی اقتصاد خانواده، پودمان آموزشی حقوق زنان به زبان ساده، پودمان‌های آموزشی زنان خانه‌دار، پودمان آموزشی مدیریت علمی خانواده

- برگزاری کنگره بین‌المللی جایگاه و نقش زن در اندیشه امام خمینی (قدس سره)

- حضور مؤثر و فعال در اجلاس‌ها و مجامع بین‌المللی جهت ارائه چهره توانمند از زن ایرانی و تأثیرگذاری بر اسناد بین‌المللی

- اجرای طرح مشترک مرکز امور مشترک زنان با نهضت سوادآموزی

(کتاب‌های: «سرف، ارمغانی از شهر به روستا» و «مشارکت زنان در جامعه روستایی»)

- برگزاری همایش نقش زن در گفتگوی تمدن‌ها

- اقدام در جهت تغییر نگرش در مورد زنان در کتاب‌های درسی شامل:

- بررسی نقش جنسیتی زنان در کتاب‌های درسی

- بررسی و تحلیل تصویرهای زنان و کلبشه‌های جنسیتی در کتاب‌های درسی

- بررسی آموزش رسمی زنان در راستای ایفای نقش در برنامه سوم توسعه

- همایش بررسی نیازهای آموزشی دختران

- همایش بررسی نیازهای آموزشی دختران

اولویت برنامه

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

اعضاء خانواده در اداره منزل و حراست قانونمند از نقش والای مادر و نوسازی و تقویت معنوی و اجتماعی کیان خانواده در کلیه برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی کشور

عملکرد

- تعداد ازدواج ثبت شده در سال ۷۸ با ۲۷٪ افزایش به میزان ۶۱۱ هزار و ۷۳

واقعه رسیده است. این میزان (۲۷٪) نسبت به سال ۷۵ سنجیده شده است.

- میزان ازدواج در شش ماهه اول سال ۷۹، ۳۰۶ هزار و ۸۰۰ مورد بوده است که نسبت به همین دوره در سال قبل (۷۱/۵٪)

افزایش را نشان می‌دهد.

- به منظور افزایش مهارت‌ها و آگاهی زوج‌های جوان برای ورود به زندگی مشترک، با حمایت‌های به عمل آمده از ۱۰۰ کانون فرهنگی - اجتماعی در کشور و تهیه متون آموزشی مورد نیاز، این زوج‌های جوان تحت آموزش قرار گرفته‌اند.

- تجهیز ۱۵۰ مرکز مشاوره‌ای تحت نظر کمیسیون‌های امور بانوان کشور جهت ارائه خدمات مشاوره‌ای به زنان در زمینه‌های مختلف خانوادگی، تربیتی، شغلی، تحصیلی

- بررسی عرصه‌های مختلف فعالیت زنان از طریق ساماندهی منظم و انجام اقدامات متعدد با تشکیل کمیته‌های مختلف و اجرای برنامه‌های آگاه‌سازی، فرهنگ‌سازی و بسترسازی در طول سال به ویژه در ایام مبارک هفده زن و دهه فجر

- انجام فعالیت‌های فرهنگی از قبیل انتشار کتاب و برپایی نمایشگاه

- همکاری با رسانه‌های عمومی جهت ارائه الگوی صحیح از زن و ترویج فرهنگ مشارکت در خانواده

- برگزاری مراسم تجلیل از زنان حماسه آفرین دفاع مقدس

- برگزاری مراسم تجلیل از زنان سرپرست خانوار

- اجرای طرح آموزش زنان خانه‌دار با همکاری دانشگاه الزهراء شامل:

- پودمان آموزشی اقتصاد خانواده

- پودمان آموزشی حقوق زنان به زبان ساده

- راه‌اندازی اولین مرکز آموزش ماهواره زنان در دانشگاه شهید بهشتی با همکاری سایر دستگاه‌های موظف و ذیربط در آئین‌نامه اجرایی ماده ۱۵۸ قانون برنامه سوم

- پودمان آموزشی مدیریت علمی خانه در دانشگاه جامع علمی - کاربردی

- طراحی پروژه آموزش زنان خانه‌دار شامل: پودمان آموزشی اقتصاد خانواده، پودمان آموزشی حقوق زنان به زبان ساده، پودمان‌های آموزشی زنان خانه‌دار، پودمان آموزشی مدیریت علمی خانواده

- برگزاری کنگره بین‌المللی جایگاه و نقش زن در اندیشه امام خمینی (قدس سره)

- حضور مؤثر و فعال در اجلاس‌ها و مجامع بین‌المللی جهت ارائه چهره توانمند از زن ایرانی و تأثیرگذاری بر اسناد بین‌المللی

- اجرای طرح مشترک مرکز امور مشترک زنان با نهضت سوادآموزی

- پودمان آموزشی حقوق زنان به زبان ساده

- پودمان آموزشی مدیریت علمی خانواده

- راه‌اندازی اولین مرکز آموزش ماهواره زنان در دانشگاه شهید بهشتی با همکاری سایر دستگاه‌های موظف و ذیربط در آئین‌نامه اجرایی ماده ۱۵۸ قانون برنامه سوم

- ایجاد رشته مدیریت علمی خانه در دانشگاه جامع علمی - کاربردی

- طراحی پروژه آموزش زنان خانه‌دار شامل: پودمان آموزشی اقتصاد خانواده، پودمان آموزشی حقوق زنان به زبان ساده، پودمان‌های آموزشی زنان خانه‌دار، پودمان آموزشی مدیریت علمی خانواده

- برگزاری کنگره بین‌المللی جایگاه و نقش زن در اندیشه امام خمینی (قدس سره)

- حضور مؤثر و فعال در اجلاس‌ها و مجامع بین‌المللی جهت ارائه چهره توانمند از زن ایرانی و تأثیرگذاری بر اسناد بین‌المللی

- اجرای طرح مشترک مرکز امور مشترک زنان با نهضت سوادآموزی

(کتاب‌های: «سرف، ارمغانی از شهر به روستا» و «مشارکت زنان در جامعه روستایی»)

- برگزاری همایش نقش زن در گفتگوی تمدن‌ها

- اقدام در جهت تغییر نگرش در مورد زنان در کتاب‌های درسی شامل:

- بررسی نقش جنسیتی زنان در کتاب‌های درسی

- بررسی و تحلیل تصویرهای زنان و کلبشه‌های جنسیتی در کتاب‌های درسی

- بررسی آموزش رسمی زنان در راستای ایفای نقش در برنامه سوم توسعه

- همایش بررسی نیازهای آموزشی دختران

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

۲-۲ تقویت بنیان خانواده با تأکید بر نقش زنان و دفاع قانونمند از حقوق اجتماعی آنان، زمینه‌سازی برای مدیریت بهتر علمی - اقتصادی - فرهنگی آنان در خانواده، ترویج فرهنگ مشارکت کامل

توسعه یافته کشور با اختصاص بودجه‌های بالغ بر ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (سه میلیارد ریال) در سال ۱۳۷۹

- اجرای طرح مشترک با وزارت کشور به منظور شناسایی فرصت‌های اشتغال زنان در کشور به تناسب نیازهای منطقه‌ای و بومی و نیز شناسایی وضعیت زنان متقاضی اشتغال
- به منظور افزایش آگاهی و توانمندی زنان مدیر در دستگاههای اجرایی به ویژه کمیسیون‌های امور بانوان از طریق همکاری با وزارت کشور تعداد ۳۲۰ نفر از زنان مدیر و مسئول و کارشناسان عالی دستگاههای اجرایی نسبت به ضرورت‌ها، نیازها و راهکارهای بهبود وضعیت زنان در سطح کشور (شهری - روستایی) و (اقتضای) و (مخلف زنان) آموزش‌های لازم را فرا گرفتند.

- اختصاص ۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (شش میلیارد ریال) به دفتر امور بانوان وزارت کشور جهت اجرای طرح توسعه مشارکت زنان در استان‌ها

- پوشش تحصیلی دختران در گروه‌های سنی ۱۷-۱۴ ساله، ۶۵/۳٪ است. این میزان نسبت به سال ۷۶، ۴/۷٪ رشد نشان می‌دهد.
- توزیع دانش‌آموزان دختر نشان می‌دهد که در دوره پیش‌دانشگاهی نیز نسبت دختران دانش‌آموز بیشتر از دانش‌آموزان پسر بوده است. این نسبت در سال تحصیلی ۷۸، ۸۹، ۶۰/۴٪ می‌باشد.

- در سال تحصیلی ۷۹-۷۸، حدود ۶۰٪ از پذیرفته‌شدگان در کنکور سراسری را دختران تشکیل داده‌اند. این میزان نسبت به سال ۷۷، ۵/۶٪ افزایش نشان می‌دهد.

- در سال تحصیلی ۷۸-۷۷، ۴۲٪ از دانشجویان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی را زنان تشکیل داده‌اند. این میزان نسبت به سال تحصیلی ۷۷-۷۶، ۴٪ افزایش را نشان می‌دهد.

- ۴۵٪ از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی را زنان تشکیل داده‌اند.

- در سال تحصیلی ۷۸-۷۷، زنان ۱۷/۷٪ از کارکنان و هیأت علمی مؤسسات و مراکز

از این میان ۷/۹٪ ساغل و ۱/۲٪ بیکار جوانی کار بوده‌اند.

۱۰- براساس آمارگیری اشتغال و بیکاری، میزان بیکاری در قسمت ۱۰ ساله و بیشتر زنان در سال ۷۸، ۱۵/۷٪ است که این میزان نسبت به سال ۷۵، ۳٪ کاهش را نشان می‌دهد.

- در سال ۷۸، ۳۰/۳٪ از کارکنان دستگاههای دولتی را زنان تشکیل می‌دادند. که این میزان نسبت به سال ۱۳۷۶، ۱۳/۳٪ رشد را نشان می‌دهد.

- اجرای آموزشهای ارتقاء توانمندیهای دختران و زنان از سوی مرکز امور مشارکت زنان با همکاری وزارت آموزش و پرورش برای کسب مهارت‌های سفلی زنان و دختران در مناطق محروم و توسعه نیافته یا کمتر

ععاونی‌های زنان تشکیل داده‌اند.

- تا پایان مهرماه سال ۱۳۷۹، ۷ هزار و ۷۳۴ تعاونی زنان در سراسر کشور به ثبت رسیده است و در حال حاضر بالغ بر ۵۵۸ هزار و ۶۳۸ نفر از زنان عضو تعاونی‌های زنان هستند.

- براساس آمارگیری اشتغال و بیکاری در سال ۱۳۷۸، زنان ۱۱/۷٪ از جمعیت فعال اقتصادی را تشکیل داده‌اند که این میزان نسبت به سال ۷۵، ۲/۶٪ افزایش را نشان می‌دهد.

- ۱/۶٪ از جمعیت فعال زنان را بیکاران جوانی کار تشکیل داده‌اند که این میزان نسبت به سال ۷۵، ۴٪ افزایش را نشان می‌دهد. این در حالی است که جمعیت فعال زنان کشور در سال ۷۵، ۹/۱٪ بوده است که

آموزش عالی دولتی و ۱۴/۶٪ از عناوین مشابه دانشگاه آزاد اسلامی را به خود اختصاص داده‌اند. این میزان نسبت به سال ۷۶-۷۷ در مؤسسات آموزشی عالی دولتی ۹٪ و دانشگاه آزاد ۸/۱٪ افزایش را نشان می‌دهد.

- اعزام مدیران زن به خارج از کشور طی دوره‌های گوناگون آموزشی به منظور توانمندسازی آنان

- اختصاص ردیف بودجه‌ای از فصل کشاورزی بخش ترویج، برای زنان روستایی به نام «طرح آموزشی- ترویجی و توسعه اشتغالات خانگی»

- در اولویت قرار دادن زنان سرپرست خانوار در استفاده از صندوق حمایت از فرصت‌های شغلی

- اعطاء امتیاز خاص به زنان سرپرست خانوار در بهره‌مندی از مسکن از طریق واحدهای استیجاری به شرط تملیک

- پیشنهاد معافیت تعاونی‌هایی که ۷۰٪ آن را بانوان تشکیل می‌دهند. از سهم آورده در سال ۷۷، از تاریخ مذکور به موجب ماده

۲۲ این‌نامه اجرایی بصره ۳ قانون بودجه سال ۷۷ در تعاونی‌هایی که ۷۰٪ از اعضای

آنها ایشارگان ... همچنین تعاونی‌های بانوان یا تعاونی‌هایی که حداقل ۷۰٪ از اعضای آنان را بانوان تشکیل می‌دهند با تأیید

وزارت تعاون از پرداخت سهم آورده معافند.

- به موجب قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری و اصلاحات بعدی آن مستخدمین مرد با

داشتن ۵۰ سال سن و ۲۵ سال سابقه خدمت و موافقت دستگاه متبوع می‌توانند بازنشسته شوند. همچنین مستخدمین زن با داشتن ۲۰

سال سابقه بدون شرط سنی امکان بازنشستگی دارند.

- ایجاد تشکلات خاص امور بانوان در وزارت آموزش و پرورش، وزارت دفاع، اداره کل تربیت بدنی آموزش و پرورش. اختصاص پست‌های کارشناسی امور بانوان در استانداری و فرمانداری‌های سراسر کشور

- به منظور دستیابی بهر و بیشتر زنان و دختران مناطق محروم به فرصت‌های شغلی، طی ۲ طرح مشترک مرکز امور مشارکت زنان و وزارت آموزش و پرورش شامل:

۱- تربیت مربی زن برای توسعه آموزش‌های مهارتی دختران

۲- خردانکایی مدارس راهنمایی شبانه‌روزی دختران در جهت تقویت روحیه کار، تلاش و تعاون دختران دانش‌آموز و پرورش استعدادها بالقوه آنان. به اجرا درآمده است.

- ارتقاء جایگاه و سطح تشکلات امور بانوان در استان‌ها، از طریق ایجاد کمیته امور بانوان و حوالتان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها (ماده ۷۰ قانون برنامه سوم)

- عضویت حداقل ۳۳۶ نفر از بانوان توانمند استان‌ها در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها و کمیته‌های تخصصی زیرمجموعه آن براساس آئین‌نامه اجرایی ماده ۷۰ و ۷۱ قانون برنامه سوم

- اختصاص مبلغی به عنوان حق پرستاری به همسران جانبازان در بودجه

اولویت برنامه

۲-۴- حمایت‌های اقتصادی، اداری و تقنینی از زنان در نظام قضائی برای مراقبت و استیفای حقوق آنان با تأکید بر جوامع روستایی و مناطق توسعه نیافته کشور

عملکرد

- ایجاد شبکه ارتباطی تعاونی‌های زنان روستایی به منظور حمایت از تعاونی‌های زنان روستایی به ویژه برای دسترسی بیشتر و بهتر آنها به بازارهای داخلی و خارجی و افزایش توان آنها از طریق کمک به سازمان‌های غیردولتی زنان

- انتشار کتاب «مشارکت زنان در جامعه روستایی» و «اسراف ارمغانی از شهر به روستا» به صورت طرحی مشترک با نهضت سوادآموزی به منظور افزایش آگاهی و توانمندسازی زنان کم‌سواد روستایی و مشارکت فعال آنان در عرصه‌های مختلف،

همچنین گسترش فرهنگ کتاب و کتابخوانی - برگزاری دوره‌های آموزشی - ترویجی، فنی و حرفه‌ای، اقتصاد خانه و مدیریت خانه برای زنان روستایی

- ایجاد صندوق ارتباطات خرد جهت اشتغال‌زایی برای زنان روستایی

- ایجاد و توسعه مشاغل زنان روستایی و سازماندهی تشکلهای تولیدکنندگان زن روستایی

- تجهیز کتابخانه‌های روستایی در ارتباط با موضوعات زنان

- اجرای طرح توسعه تعاونی‌های زنان روستایی توسط مرکز امور مشارکت زنان با همکاری دفتر امور بانوان وزارت جهاد کشاورزی

- اختصاص بودجه بالغ بر ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (یک میلیارد ریال) جهت ایجاد ۳۰ تعاونی تولیدی زنان روستایی

- طرح نظام جامعه حقوقی و قضایی زنان:

در این طرح بررسی قوانین و مقررات مربوط به زنان و شناسایی خلأهای موجود در پیشنهاد اصلاحی قوانین و مقررات تبیض‌آمیز و رفع خلأهای قانونی به منظور حمایت از زنان بر مبنای تأکیدات اصل ۲۰ و ۲۱ قانون اساسی مدنظر بوده است و اکنون به عنوان یکی از پروژه‌های کلان مرکز امور مشارکت زنان در حال اجراست.

اصلاح قوانین و مقررات مربوط به حقوق خانواده که از قبل به عنوان طرحی مجزا و مستقل مورد نظر بوده است و در قالب طرح فوق گنجانیده شده است. بدین روی کلیه پیشنهادات اصلاحی و اقداماتی که درخصوص اصلاح مقررات مربوط به خانواده لازم است همزمان با ارائه این طرح مورد نظر قرار گرفته است.

- تشکیل دادگاه خانواده: با عنایت به نصیبت قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب و برچیده شدن دادگاههای مدنی خاص که اختصاصاً به موضوع دعاوی

به منظور حل پارادوکس رشد اجتماعی زنان و نقش محوری زن در خانه، توسعه کمی و کیفی سازمان‌های غیردولتی زنان در اولویت‌های برنامه مرکز امور مشارکت زنان قرار گرفت.

خانوادگی و موارد دیگری که در قانون مذکور پیش‌بینی شده بود، طرح دعاوی خانوادگی در دادگاههای عمومی موجب اختلاط و تداخل دعاوی متعدد را فراهم می‌ساخت.

در سال ۱۳۷۶ با تصویب قانون اختصاص تعدادی از دادگاههای موجود به دادگاههای موضوع اصل ۲۱ قانون اساسی (دادگاه خانواده) دعاوی مربوط به نکاح موقت و دائم، طلاق و فسخ نکاح و بذل مدت و انقضای مدت، مهریه، جهیزیه، اجرت‌المثل و نخله ایام زوجیت نفقه معوقه و جاریه زوجیه و اقربای واجب‌النفقه، حضانت و ملاقات اطفال، نسب، تنوز و تمکین، نصب قیم ناظر و امین و عزل آنها، حکم رشد، ازدواج مجدد و شرایط ضمن عقد در صلاحیت این دادگاه قرار گرفت.

آموزش حقوق به زبان ساده

طرح آموزش حقوق انسانی به زنان شاغل در آموزش و پرورش که با همکاری آن وزارتخانه مورد تصویب قرار گرفته است با هدف ارتقاء سطح دانش و بینش زنان شاغل در آموزش و پرورش در سطوح استانی و شناسایی زمینه‌های مناسب، ایفای نقش‌های تربیتی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی زنان موردنظر قرار گرفته است.

- اجرای اولین کارگاه آموزشی حقوق انسانی زنان و دختران توسط مرکز مشارکت زنان مخاطبین این کارگاه مشاوران، استانداران و دبیران کمیسیونهای امور بانوان، نمایندگان قوه قضائیه و دادگستری در کمیسیونهای امور بانوان، مسئولان کمیته‌های حقوقی آن کمیسیونها، مشاوران مدیران کل آموزش و پرورش، مدرسان مراکز پیش‌دانشگاهی، رؤسای مراکز تربیت معلم، کارشناسان مسایل زنان در مراکز دولتی،

غیردولتی، بزوهسی و حوزوی و... می‌باشند.

اولویت برنامه

۲-۵ طراحی و اجرای برنامه‌های کلان ملی برای گسترش ورزش در میان بانوان، تنوع‌بخشی به اوقات فراغت و آماده‌سازی کالبدی شهر و محیط‌زیست همگانی را برای بهره‌مندی آنان با رعایت موازین شرعی و اخلاقی

عملکرد

بالغ بر ۴ میلیون نفر از زنان به فعالیت ورزشی می‌پردازند که از این تعداد ۱ میلیارد و ۹۲۵ هزار و ۸۶۷ نفر (۴۸٪) به صورت مرتب و در قالب ۳۴۰۰ هیأت ورزش تحت پوشش انجمن‌های ورزشی بانوان کشور فعالیت می‌نمایند. تا پایان سال ۷۸ تعداد مکان‌های ورزشی زنان در کشور بالغ بر ۱۴۸۷ مکان بوده است که از این تعداد ۴۳٪ دولتی و بقیه خصوصی هستند. تعداد مربیان زن تا پایان سال ۱۹۶۶۳، ۷۸ نفر و تعداد داوران زن ۹۶۶۷ نفر می‌باشد.

- به منظور ترویج ورزش و عملی کردن آن و دسترسی بیشتر زنان به فرصت‌ها و امکانات ورزشی، طرح مشترکی با سازمان تربیت بدنی برای پوشش ورزشی بانوان گروه‌های مختلف (خانه‌دار، شاغل، دختران جوان، زنان روستایی...) و سرگروه‌های مختلف سنی (کودک، نوجوان، جوان، میانسال، کهنسال) با حمایت مرکز امور مشارکت زنان به اجرا در می‌آید

- برگزاری همایش زن، ورزش، گفتگوی تمدنها با حضور چند کشور جهان در ایران با حمایت مرکز

- حمایت از ۱۵۰ کانون فرهنگی - اجتماعی زنان به منظور استفاده بهینه از اوقات فراغت دختران جوان و زنان در سطح کشور

- تصویب پیشنهاد مرکز امور مشارکت

زنان مبتدی بر افزایش و تنفیک بودجه ورزش بانوان از کل بودجه تربیت بدنی - ایجاد اداره کل تربیت بدنی دختران دانش‌آموز در معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش به منظور توسعه و توجه جدی به ورزش دختران

- اختصاص ۲/۵ ربال از محل فروش هر نخ سیگار بابت کمک به فعالیت‌های ورزش بانوان

- گسترش چارت تشکیلاتی و ایجاد مدیریت امور مشترک انجمن‌های ورزشی بانوان

- اصلاح قانون ماده ۱۱ (فانون تأسیس سازمان تربیت بدنی مصوب ۱۳۵۲) به منظور تصویب هویت حقوقی هر یک از انجمن‌های ورزشی بانوان جهت فعالیت مستقل هر یک از رشته‌های ورزشی مجاز بانوان

- صعود کوهنوردان زن به قله میرابیک در کشور نپال به ارتفاع ۶۰۵۴ متری - کسب مقام قهرمانی دختران خردسال در مسابقات جهانی کاراته

- کسب مقام اول جهانی شطرنج در رده سنی زیر ۱۲ سال برای اولین بار

- کسب مقام اول آسیایی شطرنج در رده

سنی زیر ۱۲ سال برای اولین بار

- کسب درجه استاد بین‌الملل شطرنج توسط ۲ نفر از خانم‌های شطرنج باز کشورمان برای اولین بار

- حضور در مسابقات المپیک سیدنی

- حضور در مسابقات آسیایی تابند

- حضور نماینده تیراندازان زن در

مسابقات المپیک سیدنی

- حضور در مسابقات پارالمپیک سیدنی

و کسب مقام سومی و چهارمی در پرتابها توسط ۲ تن از خواهران جانباز و معلول

- حضور تیم ملی والیبال نشسته زنان

جانباز و معلول برای اولین بار در مسابقات جهانی هلند

- حضور تیم ملی شطرنج نابینایان زن

برای اولین بار در مسابقات جام آسون در آسیا

اولویت برنامه

۲-۶ بازنگری و تنظیم قوانین و مقررات کار، خدمات بهداشتی، درمانی و اجتماعی برای تطبیق با شرایط اجتماعی زنان و مراقبت از نقش و کیان خانواده

عملکرد

- در سال ۷۷ خانه‌های بهداشت ۳۴٪ از جمعیت کشور را پوشش داده‌اند. تعداد خانه‌های بهداشت در این سال ۱۵ هزار و ۱۰۲ خانه می‌باشد که نسبت به سال قبل ۱/۲٪ افزایش دارد.

- تعداد مرگ و میر در این سال بر اثر عوارض حاملگی وضع حمل و تولد ۰/۲٪ بوده است.

- میزان مرگ و میر مادران ناشی از عوارض بارداری و زایمان از ۵۳/۶ هزار تولد زنده در سال ۷۰ به ۲۷/۴ درصد هزار تولد زنده در سال ۷۶ کاهش یافته است.
- ارائه طرح نظام جامع حقوقی و قضایی زنان

اولویت برنامه

۲-۷ اعمال حمایت‌های اداری قانونمند برای بهره‌گیری از توان زنان مستعد و نخبه در نظام مدیریت کشور و ایجاد تحول در نگرش مدیریت، جهت فراهم‌سازی زمینه رشد و ارتقاء هرچه بیشتر آنان

- اجرای طرح تربیت سیصد مدیر زن به منظور توانمندسازی زنان نخبه جهت بهره‌مندی نظام مدیریتی از توان آنان

مجلس

- تعداد داوطلبین زن نمایندگی مجلس شورای اسلامی در دوره ششم ۵۰۴ نفر بوده است که این رقم نسبت به دوره قبل (۳۵۱ نفر) با ۴۴٪ افزایش، موجب راه یافتن ۱۱ نفر به مجلس شورای اسلامی شده است.

- در دوره ششم در مجموع ۷/۳٪ از داوطلبین را زنان تشکیل داده‌اند که این میزان در دوره پنجم ۶/۴۳٪ بوده است. این

رشد حاکی از تقویت روحیه خودباوری در میان زنان در این دوره بوده است.

- تعداد راه‌افغان به مجلس از میان زنان در دوره ششم ۴/۱٪ بوده که اگر میزان در دوره پنجم ۵/۶٪ بوده است در مجموع این میزان نسبت به دوره‌های اول تا چهارم که به ترتیب ۱/۶۶، ۱/۶۶، ۱/۶، ۳/۶ بوده است، افزایش قابل توجهی را نشان می‌دهد.

شوراهای

- در نخستین دوره انتخابات شوراهای اسلامی در مجموع ۷ هزار و ۲۷۶ زن کاندید شدند که این میزان ۲/۲٪ از کل داوطلبین را شامل می‌شود

- از این میان ۷۸۳ نفر زن جهت عضویت در شوراهای شهر و روستا انتخاب شدند که این میزان ۱/۱٪ از داوطلبین زن را تشکیل داده است.

- از مجموع زنان انتخاب شده ۳۰۰ نفر (۳۸٪) در مناطق شهری و ۴۸۳ نفر (۶۲٪) در مناطق روستایی به عضویت شوراهای انتخاب شده‌اند.

- آمار کل شاغلین در بست‌های مدیریتی در سال ۷۸، ۵۷ هزار و ۹۵۹ نفر بوده است که از این تعداد ۳ هزار و ۲۹ نفر را زنان تشکیل می‌دهند.

- ارائه گزارش‌های لازم و بحث و تبادل نظر با مدیران ارشد نظام جهت اصلاح نگرش آنان در جهت بهره‌مندی از توان مدیریت زنان در سطوح بالای تصمیم‌گیری (که البته چندان هم موفق‌آمیز نبوده است)

- طبق آمار تا سال ۷۸ تعداد زنان شاغل در بست‌های مدیریت و سرپرستی در دستگاههای دولتی، افزون بر ۳۰۰۰ نفر بوده است

اولویت برنامه

۲-۸ توجه ویژه به تأمین اجتماعی و اشتغال زنان مستکفل خانواده‌های بی‌سرپرست و حمایت از زنان آسیب‌دیده اجتماعی

عملکرد

اولویت‌های برنامه و بودجه در مورد زنان سرپرست خانوار
- تشکیل کمیته زنان سرپرست خانوار به منظور بررسی موانع و مشکلات آنان
- برگزاری مراسم تجلیل از زنان نمونه سرپرست خانوار به منظور جلب نظر افکار عمومی و برنامه‌ریزی

- پیشنهاد طرح بیمه زنان خانه‌دار

- پیشنهاد طرح مؤسسه اعتباری ویژه زنان

- برگزاری کارگاههای آموزشی در زمینه راهکارهای اساسی جهت محو خشونت علیه زنان

به منظور تحقق اصل بیست و یکم قانون اساسی که تأکید به ایجاد بیمه خاص بیوه‌گان، زنان سالخورده و بی‌سرپرست دارد، همچنین با توجه به روند رو به رشد سالمندی و لزوم تأمین امنیت اقتصادی در سالهای سالخورده، لازم دیده شد تا با ایجاد جایگاهی قانونی برای هماهنگی در سیاست‌ها و برنامه‌های حمایتی از زنان به ویژه زنان فاقد تمکن، جایگاه و سهم زنان در بهره‌مندی از سیاست‌های حمایتی، رفاهی و تأمین اجتماعی تبیین گردد. به همین منظور پیش‌نویس لایحه تأمین اجتماعی بانوان در مرکز امور مشارکت زنان تدوین شده که مراحل بررسی را طی می‌کند.

- تشکیل کمیته ملی امحاء خشونت علیه زنان و بررسی راهکارهای عملی جهت کاهش خشونت

اولویت برنامه

۲-۹ فراهم‌سازی قانونمندی‌های اجتماعی برای حضور و مشارکت زنان در نهادهای اجتماعی غیردولتی و تشکلهای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی

عملکرد

- به منظور حل پارادوکس رشد اجتماعی زنان و نقش محوری زن در خانه، توسعه کمی و کیفی سازمان‌های غیردولتی زنان در

اولویت‌های برنامه مرکز امور مشارکت زنان قرار گرفت و لذا به پیشنهاد مرکز، بند «د» ماده ۱۵۸ قانون برنامه سوم، جهت قانونمند کردن و نهادینه کردن مشارکت زنان در قالب سازمان‌های غیردولتی به تصویب مجلس رسید.

- شورای سوانحندسازی سازمان‌های غیردولتی (فرهنگی - اجتماعی) زنان به منظور تقویت و رونق‌دهی تخصصی و موضوعی به مسائل زنان و فراهم نمودن زمینه‌ای مناسب جهت تعامل و ارتباط مستمر میان سازمان‌های غیردولتی فرهنگی و اجتماعی زنان، ارتقاء ظرفیت‌های علمی و فنی آنها و نیز دستیابی به افاق‌های جدید و تصویریت و تسهیل ارتباط دو جانبه سازمان‌های غیردولتی با یکدیگر و دولت در دی ماه ۷۹ تشکیل شد.

- به منظور تقویت ارتباط سازمان‌های غیردولتی زنان مرکز امور مشارکت زنان به

۷۶ سازمان غیردولتی در سراسر کشور، تسهیلات مالی بلاعوض جهت تهیه کالاهای سرمایه‌ای اعطا نمود

- به منظور زمینه‌سازی مناسب و تمهید زمینه‌های لازم و افزایش مشارکت زنان در سراسر کشور، طرح توسعه کمی سازمان‌های غیردولتی زنان با همکاری دفتر امور بانوان وزارت کشور به اجرا درآمده است. شناسایی سازمان‌های غیردولتی زنان موجود، سرمایه‌سازی، کمک به ایجاد، استقرار و تعویب سازمان‌های غیردولتی زنان و ارائه آموزش‌های موردنیاز و در نهایت تسجیه‌گیری و ارزیابی عملکرد از جمله این اقدامات است.

- به منظور کمک به توانمندی‌های علمی - اجتماعی - حرفه‌ای و ... زنان در سازمان‌های غیردولتی و بهره‌گیری از این توان، جهت اجرای برنامه‌های موردنظر دولت به ویژه در مناطق محروم، توسعه

نیافته و کمتر توسعه یافته، تعداد ۲۷ طرح مشترک با حمایت مرکز امور مشارکت زنان و توسط سازمان‌های غیردولتی زنان در سال ۷۹ به اجرا درآمد

- در جهت معرفی تسکلهای جدید زنان و انعکاس کلیه فعالیت‌های انجام شده توسط سازمان‌های غیردولتی زنان، انعکاس اخبار داخلی و خارجی آنها، ارائه آموزش‌های مورد نیاز و برنامه‌های دولت در این رابطه، تشریح تخصصی سازمان‌های غیردولتی زنان در ۲ شماره با همت سازمان‌های غیردولتی و حمایت مرکز امور مشارکت زنان تهیه شده است.

- تعداد سازمان‌های غیردولتی زنان طبق آمار ارائه شده (مربوط به سازمان‌هایی که تأسیس خود را از واحد هماهنگی سازمان‌های غیردولتی در مرکز اعلام نموده‌اند) از ۵۹ سازمان در سال ۷۶ به ۱۶۰ سازمان رسیده است.